

***Plánované rodičovství,
antikoncepce***

Plánované rodičovství

Co je to plánované rodičovství

- ◆ Plánované rodičovství je snaha partnerského páru, aby otěhotnění a porod nastaly v nejvhodnější době.
- ◆ **pozitivní charakter**
- ◆ **negativní charakter**

Co je to plánované rodičovství

- ◆ Plánované rodičovství je snaha partnerského páru, aby otěhotnění a porod nastaly v nejvhodnější době.
- ◆ **pozitivní charakter**
 - ◆ Cílená snaha otěhotnět
- ◆ **negativní charakter.**

Co je to plánované rodičovství

- ◆ Plánované rodičovství je snaha partnerského páru, aby otěhotnění a porod nastaly v nejvhodnější době.
- ◆ **pozitivní**
- ◆ **negativní charakter**
 - ◆ Snaha o opatření vedoucí k zábraně nežádoucího otěhotnění (antikoncepce)

Co je to plánované rodičovství

- ◆ Plánované rodičovství je snaha partnerského páru, aby otěhotnění a porod nastaly v nejvhodnější době.
- ◆ **Pozitivní**
 - ◆ Cílená snaha otěhotnět
- ◆ **negativní charakter**
 - ◆ Snaha o opatření vedoucí k zábraně nežádoucího otěhotnění (antikoncepce)

- ◆ Plánované rodičovství je ve všech civilizovaných zemích světa považováno za základní lidské právo
- ◆ Jediným řešením, jak regulovat obrovský nárůst populace v posledních desetiletích, je postupné zavádění metod plánovaného rodičovství do zemí s největším přirozeným přírůstkem obyvatelstva.
- ◆ V rozvinutých zemích významně stoupla informovanost žen o metodách antikoncepce, o její dostupnosti, účinnosti a neškodnosti. Plánované rodičovství se zde již stalo součástí životního stylu. V těchto zemích se již naplňuje hlavní zásada – **žena sama plánuje počet svých dětí a dobu jejich narození.**

Věk partnerů

- ◆ Z biologického a genetického hlediska je pro první otěhotnění optimální věk ženy mezi 20. - 24.rokem
- ◆ Dřív bývají ženy v naší zemi schopny reprodukce, ale nebývají zcela duševně připraveny
- ◆ S věkem nad 30let pravděpodobnost prvního otěhotnění klesá
- ◆ Těhotenství žen nad 35let jsou spojena se zvýšenými riziky

Riziko vývojových vad

- ◆ Po 35.roce života ženy je riziko vývojových vad plodů 1%
- ◆ Po 40.roce 1,8%
- ◆ Po 45.roce 6%
- ◆ Starším ženám se častěji rodí děti s Downovým syndromem
- ◆ Vyšší věk partnera se podle dnešních informací na riziku vývojových vad sice podílí, ale vůbec ne tak výrazně jako vyšší věk ženy

Genetické poradenství

- ◆ Zaměřeno na určování rizika, že dítě nebude zcela zdravé
- ◆ Výše rizika je posuzována na základě velmi podrobného vyšetření obou partnerů a jejich předků

Kdy je nezbytné genetickou poradnu navštívit?

- ◆ Předcházející dítě se narodilo s vrozenou vývojovou vadou
- ◆ V pokrevním příbuzenstvu rodičů se vyskytly vrozené vývojové vady, abnormální tělesný či duševní vývoj
- ◆ Žena opakovaně potratila
- ◆ Žena je starší než 35let
- ◆ Partneři jsou pokrevní příbuzní
- ◆ Žena prodělala na počátku těhotenství chorobu, zejména infekční
- ◆ Při podezření na vedlejší účinky léků, zařízení...

- ◆ Vývoj dítěte bývá nejvíce negativně ovlivňován během prvních týdnů po početí, zejména v době, kdy žena ještě mnohdy netuší, že je těhotná. Proto by se měla budoucí maminka udržovat v kondici, zdravě jíst a vyvarovat se alkoholu, kouření a jiných drog.
- ◆ I tělesná hmotnost matky je velmi důležitá – ideální váha je ta, která neohrožuje život ženy. Správnou tělesnou hmotnost zjistíme výpočtem BMI indexu (váha v kg/(výška v m)²). Ideální hodnota BMI indexu se pohybuje mezi 20 a 25. Hodnoty pod 16 a nad 30 jsou zdraví již velmi nebezpečné

Zdravotní stav rodičů

- ◆ Znalost stavu obou partnerů by měla být základní podmínkou k jejich rozhodování
- ◆ Žena, trpící závažnou chorobou vyžaduje zvláštní péči a to často již před otěhotněním – zavedení tzv. prekoncepční přípravy

Choroby negativně ovlivňující zdraví ženy

- ◆ Cukrovka
 - ◆ Má tendenci se v těhotenství zhoršovat
 - ◆ Při pečlivém sledování jak porodníkem tak odborníkem má žena téměř jistotu, že porodí zdravé dítě
- ◆ Průduškové astma
 - ◆ Poměrně častá choroba
 - ◆ Riziko potratu nebo poruchy vývoje dítěte je v astmatických záchvatech
 - ◆ Prevencí je vyhýbat se prašnému prostředí, psychicky zatěžkávajícím situacím, pylu..

◆ Epilepsie

- ◆ V těhotenství může změnit charakter
- ◆ U 40% bylo pozorováno zlepšení
- ◆ U 50% se stav nezměnil
- ◆ U 10% se stav zhoršuje
- ◆ Předem je třeba se poradit s odborným lékařem, neurologem – obvykle úprava léčby

◆ Nemoci srdce

- ◆ Vyvolívají potíže různého druhu a intenzity
- ◆ Vhodnost otěhotnění by měl posoudit kardiolog
- ◆ Někdy se potom těhotenství ukončuje císařským řezem, aby se předešlo námaze
- ◆ Je třeba přihlédnout i k zdravotnímu stavu muže – dítě zdědí polovinu jeho GI
- ◆ Vliv jak na pravděpodobnost otěhotnění, tak na zdravotní stav dítěte

Antikoncepce

Co je antikoncepce

- ◆ Souhrný název pro metody, které způsobují dočasnou vratnou ztrátu schopnosti oplodnění, a tak brání vzniku neplánovaného rodičovství

Základní skupiny antikoncepčních přípravků

- ◆ **Kombinovaná hormonální antikoncepce**
- ◆ **Gestragenní antikoncepce**
- ◆ **Nitroděložní antikncepce**

Základní skupiny antikoncepčních přípravků

◆ **Kombinovaná hormonální antikoncepce**

- ◆ Používá kombinaci ženského pohlavního hormonu (estrogenu) a hormonu žlutého tělíska (progestinu)
- ◆ Dochází k jemnému zásahu do mechanismu zpětných vazeb mezi vaječníkem a mezimozkovými centry řídícím ovulaci => blokování uvolnění vajíčka
- ◆ Pilulky, antikoncepční nálepky, injekce, chystají se vaginální hormonální tělíska

◆ **Gestragenní antikoncepce**

◆ **Nitroděložní antikoncepce**

Základní skupiny antikoncepčních přípravků

- ◆ **Kombinovaná hormonální antikoncepce**
- ◆ **Gestragenní antikoncepce**
 - ◆ Používá hormon žlutého tělíska(progestin)
 - ◆ Působí především na hlen v kanálku děložního hrdla, který se stává nepropustný pro spermie
 - ◆ Minipilulky, injekce, podkožní tělíska
 - ◆ Ve vývoji hormonální poševní tělíska
- ◆ **Nitroděložní antikoncepce**

Základní skupiny antikoncepčních přípravků

- ◆ **Kombinovaná hormonální antikoncepce**
- ◆ **Gestragenní antikoncepce**
- ◆ **Nitroděložní antikncepce**
 - ◆ Tělíska v děloze, která brání proniknutí spermií k vajíčku
 - ◆ Nejmodernější typy hormonálně aktivní

Mužská antikoncepce

- ◆ Využívá spermicidních látek nebo imunologická antikoncepce
- ◆ Zastaveno u málo úspěšných klinických zkoušek

Nevědecké avšak přehledné rozdělení

- ◆ Kombinovaná hormonální antikoncepce
- ◆ Gestragenní hormonální antikoncepce
- ◆ Nitroděložní antikoncepce
- ◆ Ženská mechanická bariérová antikoncepce
- ◆ Chemická antikoncepce
- ◆ Mužská bariérová antikoncepce
- ◆ Přerušovaný styk a příbuzné metody
- ◆ Kojení
- ◆ Metody periodické abstinence
- ◆ Postkoitální antikoncepce